

Joan Bover

Vaig anar a veure *Tesis* quan només duia dos dies en cartell. Malgrat això, l'havien relegada d'entrada a l'ostracisme d'una sala petita i estreta. Hipòtesi immediata: "he vingut a veure una pel·lícula avorrida i minoritària". Mentre m'asseia pensant si els exhibidors exhibeixen alguna cosa més que la seva fam de fer doblers, varen passar un trailer de la darrera comèdia de Robin "Carusses" Williams: una nova versió de *La jaula de las locas*. Vaig pensar que probablement no l'estrenarien a cap sala petita i estreta.

La qüestió és que *Tesis* va començar. La història arranca de forma una mica ridícula: un professor major de Ciències de la Comunicació s'empaqueix (!) d'haver de cercar a la videoteca cintes pornogràfiques o violentes. La peripècia del professor vergonyós acaba aviat, afortunadament. És aleshores quan la pantalla es descompon en interrogants múltiples. Es tracta d'unes preguntes que només superficialment es plantegen a través de la paraula, ja que les qüestions de fons tan sols es poden plasmar en imatges. La pel·lícula s'articula com un trencaclosques de ficcions i mentides, de veritats tan intuïdes com temudes, de càmeres que recullen certeses esfereïdores i així i tot encara incompletes. Els personatges miren allò que no han de mirar (Figueroa), espïen (Castro), sotgen (Àngela), et claven l'esguard (Bosco) o no volen reprimir el seu *voyeurisme* vocacional (Chema). En tot aquest embolic, càmeres i magnetoscòpis, a través d'enregistraments i visionats encadenats, acaben per esdevenir els eixos imparcials de l'acció. Aquests instruments són els testimonis muts de la xarxa d'interessos, manipulacions i repressions teixida a l'entorn de les imatges. I és que *Tesis*, entre d'altres temes, exposa el domini que la imatge (audiovisual, però també la que volem donar de nosaltres mateixos) exerceix sobre la nostra societat. A la pel·lícula, res no és el que sembla. Tot és ambigu. La imatge que ofereixen els dos al·lots

antagonistes, per exemple, no es resol fins al final de tot i ho fa ben lluny dels tòpics que els nord-americans han imposat en el cinema sobre l'aspecte físic i la manera de vestir.

Tot això no ho pots pensar mentre veus *Tesis*, perquè l'acció de la trama no te'n deixa temps. Les preguntes no tenen com a resposta sinó altres preguntes i el guió avança entre persecucions, investigacions, robatoris i els típics ensurts dels films d'enjòlit. Però quan te tems que Alejandro Amenábar ha utilitzat tots aquests tòpics per estructurar el seu discurs, no pots fer res més que admirar la seva intel·ligència i agrair-li l'estona tan entretenguda que t'ha fet passar. En definitiva, durant dues hores ens ha donat "allò que el públic vol veure en una pantalla" (com irònicament posa en boca d'un dels seus personatges) i ens ha deixat les bases per reflexionar després, a casa, sobre el que hem vist. En aquest sentit, la seqüència final pels passadissos de l'hospital és modèlica, ja que estén la problemàtica dels protagonistes a la societat en general i, de rebot, fa que comencem a plantejar-nos el tema just quan estam a punt de sortir de la sala.

Ja som fora del cinema. Les tres dotzenes de persones que hi havia en surten satisfetes. Em revé *El día de la bestia* i em deman de què devia parlar aquella pel·lícula. La història estava molt ben contada —com la de *Tesis*, per cert— però... servia per vehicular cap tema? Pens que no. Aleshores, per què tanta gent, exhibidors inclosos, s'hi va enlluernar? Hipòtesis:

- Perquè hi havia molta acció.
- Perquè estava contada amb humor.
- Perquè tenia molt de ritme.

Hipòtesis descarta-

des: *Tesis* també compta amb aquests tres elements. Altres hipòtesis: potser la diferència és que *El día de la bestia* ha gaudit d'una desplegadíssima campanya publicitària que ha aconseguit que a Madrid quedin molt convençuts que saben fer pel·lícules d'acció, tot i amagant que, en realitat, són còpies del model americà amanides amb una mica d'humor negre amb aromes de l'Espanya profunda. Potser la diferència és que *Tesis* no té grans efectes especials, com aquella. O que malgrat un tema escabros a primera vista, no fa cap exhibició de sang i fetge. Hipòtesi final: les cintes com *Tesis*, amb una vocació comercial clara, però també amb moltes ganes de plantejar temes, es continuaran estrenant a sales petites i estretes. Esper que la verificació empírica em desmentesqui. ■

Alejandro Amenábar,
director de la
pel·lícula

